

V MATINAL DE L'EVOLUCIÓ

EL LLARG VIATGE DE L'ESPÈCIE HUMANA

JORNADA D'ACTUALITZACIÓ CIENTÍFICA PER A PROFESSORAT DE SECUNDÀRIA I BATXILLER
DINS DE LA SETMANA DE LA CIÈNCIA I LA TECNOLOGIA DE LA UNIVERSITAT DE VALÈNCIA 2008

Data

Dissabte 29 de novembre de 2008, de 9.00 a 14.00 h

Lloc

Octubre Centre de Cultura Contemporània
C. Sant Ferran, 12, 46001 València

Inscripció fins al 24 de novembre a:

www.uv.es/incorporaciouv/cooperacio/index.html

AFORAMENT LIMITAT A 120 PARTICIPANTS

Programa

09.00 - 09.15	Recollida de documentació
09.15 - 09.30	Paraules de benvinguda
09.30 - 10.15	La selecció natural al segle XXI <i>Jaume Bertranpetit</i>
10.30 - 11.15	Adaptacions filogenètiques en els primats <i>Carme Maté</i>
11.30 - 12.00	Pausa
12.00 - 12.45	Què ens fa humans? Selecció natural i selecció tècnica <i>Robert Sala</i>
13.00 - 14.00	Debat general (moderador <i>Juli Peretó</i>)

Organitzat i patrocinat per:

Delegació del rector per a la Incorporació a la Universitat, UV
Institut Cavanilles de Biodiversitat i Biologia Evolutiva, UV
Facultat de Ciències Biològiques, UV
Societat Catalana de Biologia (SCB-IEC)
Institut d'Estudis Catalans (IEC)-Espai Ciència de l'OCCC
Acció Cultural del País Valencià
Càtedra de Divulgació de la Ciència, UV

Amb la col·laboració de:

Publicacions de la Universitat de València
Revista Mètode, UV

Jaume Bertranpetit és catedràtic de biologia de la Universitat Pompeu Fabra, membre de l'Institut de biologia evolutiva (CSIC-UPF) de Barcelona i de la Secció de ciències biològiques de l'IEC i director de la Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats (ICREA). *Carme Maté* és doctora en etologia de primats i professora associada de la Universitat Pompeu Fabra. *Robert Sala* és professor de prehistòria de la Universitat Rovira i Virgili. *Juli Peretó* és professor de bioquímica i biologia molecular de la UV, membre de l'Institut Cavanilles i de la Secció de ciències biològiques de l'IEC.

La selecció natural al segle XXI

Més enllà de les visions naturalistes, mai esgotades, que hem tingut de l'acció de la selecció natural des de Darwin, avui podem donar-hi una visió totalment nova. Actualment podem veure'n les petjades que els processos selectius deixen en els genomes. Així, analitzant el DNA podem veure clarament tant petjades de selecció purificadora, on les mutacions nocives es perden, com de l'adaptativa, que dóna lloc a les novetats en l'evolució.

Jaume Bertranpetit és catedràtic de Biologia de la Universitat Pompeu Fabra on dirigeix la Unitat de Biologia Evolutiva de la Facultat de Ciències de la Salut i de la Vida, actualment integrada al recent Institut de Biologia Evolutiva. El seu camp de recerca és la genètica de poblacions humanes, l'evolució molecular i la interacció de la biologia evolutiva humana amb altres disciplines. Ha publicat més de 270 treballs d'investigació. És membre de l'Institut d'Estudis Catalans i de nombroses organitzacions internacionals.

Adaptacions filogenètiques en els primats

Des del concepte d'adaptació a l'identificació de les adaptacions que compartim els primats, tant anatòmiques com conductuals. Per què els primats són intel·ligents? Què significa ser social? Tots els primats són socials? Quins són els tipus de grups socials?

Carme Maté és doctora en etologia de primats per la Universitat de Barcelona i ha estat la directora d'investigació i executiva del Parc Zoològic de Barcelona fins a març de 2008. Des de 1999 és professora associada del Departament d'humanitats de la UPF. Ha participat en projectes de recerca sobre el comportament de diferents espècies de primats (bonobos al Zaire, cercopitècs forestals a Guinea Equatorial, així com drils i mangabeis al zoo de Barcelona).

Què ens fa humans? Selecció natural i selecció tècnica

Els humans ens originàrem per selecció natural en un passat remot i per selecció hem desenvolupat una anatomia i un comportament complex característics. Una part important d'aquesta herència ha estat la capacitat de transformació de l'entorn: captar recursos mitjançant eines, millorar aquests recursos aplicant la tecnologia i... transformar al nostre torn les espècies que ens envolten i, fins i tot, a nosaltres mateixos. Un ésser que en el futur nasca en un laboratori o tinga òrgans i xips implantats, serà humà?

Robert Sala i Ramos és professor de Prehistòria de la Universitat Rovira i Virgili i especialista en tecnologia i comportament humans primitius. És membre de l'equip de recerca dels jaciments paleontològics i arqueològics de la Sierra de Atapuerca. Desenvolupa projectes d'excavació i recerca a Algèria i el Marroc. La seua recerca ha estat publicada en revistes d'àmbit internacional. En l'àmbit de la socialització és autor de llibres de divulgació sobre evolució humana i ha dissenyat exposicions didàctiques.